

"ESTEM TREBALLANT PER RECONDUIR LA GUETITZACIÓ DE LES ESCOLES DE LA ZONA NORD".

Entrevista a la Regidora d'Educació Montserrat Companys. Per Anabel Sánchez i Montse Santolino.

La tarda següent a la marató de votació d'esmenes a la nova llei d'educació, Montserrat Companys, la Regidora d'Educació de l'Ajuntament, ens va rebre al seu despatx. Quan l'Anabel li va dir a la seva mare on anava, aquesta li va fer notar que, anys enrera, ella també havia anat a veure un regidor d'educació, el Jaume Botey, per demanar millores a l'escola pública. I ara que les mamàs som nosaltres...què hi anem a fer?

A l'escola brèssol (privada, quin remei), veiem que ningú vol portar els seus fills a l'escola pública per la violència i el baix nivell educatiu que suposen *tants immigrants*; veiem que els mateixos pares que van viure en barris durs i plens de heroïna, ara es pensen que és molt pitjor; fins i tot avis que havien lluitat per l'escola pública, ara ens demanen que portem els seus nets a la concertada...i amics nostres temen que els qui no s'integrin siguin els seus fills, però perquè poden ser els únics amb pares catalans de tota la seva classe...Ja ho saben tot això a l'Ajuntament?

Si mirem els números de la matrícula, L'Hospitalet pràcticament està al 50% entre pública i concertada. Amb l'arribada dels immigrants la doble xarxa educativa s'ha traduït en doble xarxa social?

"A L'Hospitalet aquest és un tema una mica dur, perquè nosaltres no teníem aquesta proporció. Al començament de la democràcia, amb la lluita de l'esquerra, amb les escoles noves, quan vosaltres éreu petites, encara que no era un bon moment, hi va haver una etapa que vam tenir molta més matrícula a la pública, i una molt bona escola pública. Però a partir de la LOGSE, amb les subvencions que van donar suport a la concertada i amb el trencament de primària i secundària a la pública, que jo sempre he considerat un error, les coses van canviar. La raó per la qual la majoria de la gent ha fet el traspàs a la concertada és la continuïtat de primària a secundària, no haver de canviar de centre la criatura. Però, a més, a mesura que la gent ha millorat la seva situació econòmica la gent s'ha canviat a l'escola concertada que, en L'Hospitalet és bàsicament religiosa, però molt diversa, en part perquè en el passat no va haver-hi molt control per part de la inspecció.

"Des de l'Oficina Municipal d'Escolarització s'envien els nanos a tots els centres, però, per exemple, a Collblanc-Torrassa, fa 5 anys, el Màrius Torres estava a punt de tancar-se i les altres escoles públiques estaven mig buides, mentre les concertades estaven plenes. Quan arriba la immigració on hi ha lloc és a la pública. Enviem nens a la concertada, però d'entrada, és plena: col·loques, dos, tres... i llavors hi ha centres que molt bé, que no posen cap problema, i d'altres que als tres mesos apareix una mamà que et diu que *su niño* no pot anar al col·legi aquell perquè ha de portar això o allò altre, i demanen entrar a la pública... Amb això és amb el que estem treballant. Mirem de reconduir la guetització de les escoles de la zona nord. Ja intentem reequilibrar però és difícil. Estem mirant on posarem una escola nova, estem augmentant ràtios, tindrem més mestres i, amb perspectives de futur, amb la transformació urbanística, potser podem fer unes altres zones. Estem treballant en tot això."

A més de la distribució dels nous nens a la xarxa escolar, els altres grans problemes a L'Hospitalet són la violència a les aules i el fracàs escolar?

"A la ciutat no hi ha un problema de violència diferenciat ni específic del que passa a tot arreu. A l'escola passa allò que passa fora, i com es reproduïx en un microclima, de vegades es veuen coses que t'agrada veure: com els nois tracten les noies, com tracten els professors... L'adolescència sempre ha sigut difícil però a més ara comença abans, i en barris plens, amb escoles plenes, els carrers estrets, els pisos petits...però els problemes són els mateixos d'abans, de sempre."

Però llavors per què l'ajuntament posa vigilància privada als parcs? No és contraproductiu si es vol donar una imatge de normalitat?

"Primer, que una cosa és el marc de l'escola i l'altra els parcs. I seria contraproductiu si només féssim això, però a més es contractaran 10 persones amb formació de mediadors que faran una funció de facilitar la convivència i transmetre els objectius educatius i cívics. En algunes ocasions sí s'haurà de cridar la guàrdia urbana però també serviran per resoldre les necessitats dels nanos, de joc o el que sigui, per buscar-los un altre espai... El Consell Escolar Municipal havia creat una Comissió de Convivència, on també hi és la policia, que ha fet un informe que demà presentarem a l'alcalde amb una sèrie de propostes com que s'obrin els espais dels col·legis perquè, al darrera de molts problemes, hi ha la falta d'espai."

I respecte al fracàs escolar? Després que sortissin uns resultats de fracàs escolar molt alts va encarregar un estudi...

"Sí, fa cinc anys nosaltres estàvem preocupats perquè els resultats eren escandalosos, però s'ha de tenir en compte que eren els resultats de les primeres promocions de la LOGSE. Per primera vegada teníem tota la població de 16 anys escolaritzada, però molts xavals i les seves famílies no valoraven estar a l'escola: entre uns nanos que no volen ser-hi, un professorat que moltes vegades no està preparat ni pedagògicament ni psicològicament...El fracàs escolar de l'alumne és en realitat el fracàs d'un sistema que no va tenir ni els recursos ni el temps suficient per implantar-se. Però sense tenir les competències ens vam ocupar, i vam crear una sèrie de programes concrets de suport, d'orientació i seguiment des de dins de l'escola abans que els nens de secundària sortissin del centre, i hem fet el mateix en el canvi de primària a secundària, un programa de convivència a través de l'art... I hem creat les comissions socioeducatives de barri on es troben els diferents professionals d'educació del centre, l'Ajuntament, la Generalitat, serveis socials... I hem creat un espai d'acompanyament i debat amb les famílies, perquè els pares ara no hi són a les escoles... Però dos anys després comença a arribar la immigració i la majoria dels anàlisis ja no serveixen. En certa manera hem començat de nou, i estem revivint tot el que va passar amb la immigració de fa uns anys."

No es pot fer res per canviar la percepció tan negativa que hi ha al carrer respecte a l'escola pública?

"El circuit d'informació de les mares a la porta de l'escola sempre ha estat incontrolable i, amb el pas del temps, això ha

empitjorant amb els altaveus dels mitjans de comunicació i la simplificació que fan dels missatges. Sempre hi ha hagut gent que considerava que els nens amb discapacitat distreien les seves criatures i entorpien el seu aprenentatge, i que calia treure'ls dels centres. A més, als barris, és veritat que existeix un conflicte real entre maneres de viure. I tenim un problema seriós que són les beques, perquè no cobrim la demanda. I hi ha un tipus de població, el que tenia abans les beques, que s'ha quedat sense, i ho ha viscut d'una manera determinada. Per tot això nosaltres intentem treballar amb les famílies. I hi ha una feina que no es veu, que evita que hi hagin conflictes, amb una situació bastant difícil amb les escoles totes plenes.”

A vegades sembla que la municipalització sigui una manera de millorar l'escola i, de fet, sembla que començarem perquè les escoles brèssol passin a dependre dels ajuntaments. Però després veiem que a L'Hospitalet el servei es subcontracta i augmenta la precarietat laboral en aquestes escoles. Aquest serà el model a seguir?

“No tinc alternativa. L'escola brèssol sempre serà cara, perquè tenir un educador per 7 nens és car, i no es poden o no es volen incrementar les despeses de personal de l'Ajuntament. Si no canvien les coses políticament, continuarem amb concursos oberts però igualment l'escola serà pública i de qualitat, estarà sota control públic i tindrà les mateixes exigències. Les educadores en la única nostra escola brèssol cobren poc? Sí, però si jo volia que es fes la primera escola municipal era així, o no era. Ara per un decret de la Generalitat els ajuntaments hauran de complir unes obligacions i això ho millorarem. Però és així a tot arreu excepte a algunes ciutats que històricament ho havien fet d'una altra manera, i havien contractat personal municipal. Entre la nostra i les altres 5 escoles-brèssol cooperatives que existeixen, i que haurien d'acabar integrant una xarxa única, ens queden per cobrir unes 500 places i complirem el nostre compromís de cobrir-les, però després hi haurà més demanda perquè sempre passa quan dones un servei. Ja hem començat les obres de la de La Florida, l'antic Joaquim Costa, amb 120 places.

“Tots els partits del govern som municipalistes i teòricament ens ho creiem per tant jo diria que anirem caminant cap a la municipalització, però sense gaire entusiasme, perquè no hi han recursos. El gran avanç serà la cogestió. Amb CIU els ajuntaments érem enemics públics! Cogestionar amb el Departament d'Educació serà d'una gran eficàcia. Estem d'acord amb la municipalització per 0-3 i adults, però des dels ajuntaments estem pendents de futurs acords pel que fa al personal.”

I el projecte que L'Hospitalet sigui una Ciutat Educadora, té res a veure?

“L'educació és alguna cosa més que lo que es fa en les escoles, és una cosa de tots, i es tracta d'anar treballant aquest concepte des de la ciutat. Guanyar l'espai per a l'educació. Ara comencem formalment amb el PEC, el *Projecte Educatiu de Ciutat*. A partir d'una diagnosi sobre allò que tenen els barris des del punt de vista educador, a nivell reglat i no reglat. El PEC s'obrirà a la participació de tots els agents educadors presents al barri i al final del mandat hi hauran uns compromisos. Començarem pels barris de la zona nord, Florida i Pubilla Cases. A Collblanc-Torrassa per exemple, s'ha fet una cosa que serà magnífica i que s'ha treballat amb totes les escoles i amb els pares: el *Camí Escolar Segur* que facilita que els nens puguin anar sols a l'escola, i que la ciutat

respongui a les seves necessitats. La *Llei de barris* ha aprovat aquest projecte com a projecte estrella. Es tracta de fer una lectura de la ciutat amb funcions diverses, però responent a unes necessitats formatives.”

Però això s'ho creu algú més que la Regidoria d'Educació?

“Hi ha un compromís públic. S'ha aprovat en ple. S'ha creat l'equip director del PEC que presideix l'Alcalde, amb tota la Junta de Govern. Hi ha un compromís de fer treballar tothom en aquesta línia. A nivell polític la dinamització la farem la Núria Marín, Primera Tinent d'Alcalde, i jo, i s'ha presentat a totes les àrees. El PEC sumat amb els *plans d'entorn* de la Generalitat que posarem en marxa, els *plans comunitaris*, els *plans integrals*... serà una oportunitat sobretot per als barris de la zona nord on es produirà una confluència de programes i actuacions. Caldrà coordinar tot això. Particularment la meua obsessió es sumar. S'està treballant i per primera vegada, l'any vinent, el pressupost social de l'ajuntament és la partida que més puja.”

I per últim, vostè sap si la història del barri s'explica a les escoles? No seria útil per enfortir l'arrelament i la identitat i, a més, per ajudar els nous?

“S'hi treballa en aquest sentit. A les *Jornades de suport a la Recerca de secundària* es presenten treballs dels barris; a Santa Eulàlia es fan treballs de recuperació de la memòria històrica... Els nanos continuen tenint bàsicament consciència de barri, encara que ara hi ha més gent que diu que es de L'Hospitalet. En què mida es treballa això o no als centres? Si es fa prou? No t'ho sabria dir. Segur que es fa més als centres de secundària, i materials n'hi han. Però això és una proposta que podríeu fer les entitats, i seria ben acollida.”

La conversa amb la senyora Companys va ser agradable i no vam tenir aquella sensació tan habitual quan es tracta de polítics, que han de marxar a fer coses molt més importants, que parlar amb tu. I això ho agraim especialment perquè estava cansada (esgotada mentalment, ens va dir), però els reflexos *polítics* els tenia ben desperts. A aquell despatx la crítica també genera incomoditat, però no desperta cap *macarra amenaçant a sota la corbata*.

Ha estat mestra i sap de què parla, cosa poc comuna a les regidories *temàtiques*. Està clar que tenen tots els problemes perfectament identificats i que no pretenen amagar-los però, com amb les narcoses, acaben xocant sempre amb la mateixa pedra: aquella gent *tan humil i treballadora* que, al millorar, s'ha tornat *taaaaaaaan* egoista. Aquí les seves anàlisis, els traïxen. Qui ha millorat? Serà que aquella gent *tan humil i treballadora*, no ha millorat tant? Què no han pogut assegurar la seva seguretat de jubilats, ni la dels seus fills, i per això es revolten? Com sempre, amb aquesta esquerra parlamentària i *col·laboradora*, mantenim la nostra contradicció de preferir mil vegades haver de *barallar-nos* amb ells (amb certa sensibilitat) que amb d'altres... però, al mateix temps, tenim molts dubtes respecte a la seva incidència dins un govern local que no els necessita més que per millorar la seva imatge, i per posar-los per davant, en cas de conflicte.

Dues coses ens han quedat clares. Que tothom s'hi hauria d'estar dues hores xerrant tranquil·lament en un despatx de l'Ajuntament. Potser així recuperariem la sensació de que són nostres, i estan al nostre servei. I que a la nostra ciutat calen més famílies com els Sánchez, capaços de transmetre, de generació en generació, la necessitat de currar-s'ho, tot recordant que els drets socials no s'autodefensen.